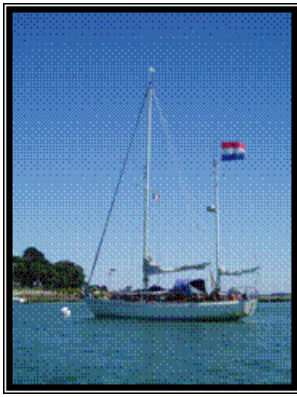

VERSLAG VAN DE ZEILTOCHT MET DE "TROMP" LANGS DE WESTKUST VAN FRANKRIJK IN DE ZOMER VAN 2005

Wij vertrekken met de "TROMP" (Vindo 50 ketch) op maandag 23 mei 2005 uit de haven van de WSV De Blocq van Kuffeler. Wij zijn de schipper met zeilmaten Michel Jacobs, en Simon Karman. Het is de bedoeling dat we de "TROMP" een eind naar het zuiden brengen. Carla Karman zal op 1 juni Marijke aan boord brengen en Michel en Simon weer mee naar huis nemen.

Evenals vorig jaar geldt ook voor deze reis:

We moeten het allemaal leuk vinden

The best place to be with a force 6 is in the harbour

Een schipper met tijd heeft altijd goede wind.

We komen 's avonds aan in IJmuiden en meren af in Sea Port Marina.

Dinsdag 24 mei

Er staat een Westenwind 7. Te veel voor ons, dus blijven we liggen. We zien in de middag een solo zeiler binnenkomen die het afmeren met die harde wind zo te zien nog niet goed onder de knie heeft. Wanneer hij een eindje verderop een box wil in varen, zet Simon, altijd hulpvaardig, een spurt in om hem te helpen. De man blijkt niets klaar te hebben liggen om vast te maken. Als ik ook aankom zie ik Simon de reling vast pakken om het schip naar de pontoon te trekken. Door de harde wind lukt dat niet en omdat onze solozeiler de motor al heeft uitgezet moet Simon kiezen tussen het schip vasthouden of letterlijk "tussen de wal en het schip vallen". Hij kiest voor het eerste en komt met zijn knie met een harde klap tegen het berghout aan waarna hij zich met moeite op het schip weet te trekken. De volgende dag blijkt de knie behoorlijk gezwollen en gekneusd te zijn. Het heeft hem de volgende dagen gehinderd in zijn bewegingen. We moesten hem soms manen om geen gekke dingen te doen, want stil zitten hoort niet bij Simon.

Woensdag 25 mei

We verlaten IJmuiden. De wind is SW 4-5 en met de stroom mee en de golven van de vorige dag erbij is het een woelige zee en gaat het er stevig aan toe. De bemanning heeft er geen last van en geniet van de fraaie beelden die de aanschietende golven opleveren en van de manier waarop de "TROMP" ze neemt. Wanneer we in Scheveningen aankomen halen we vijf emmers water uit de bilge, veel meer dan gebruikelijk. Controleren de afsluitingen en slangklemmen maar treffen niets bijzonders aan.

Donderdag 26 mei

Er staat een SW 4, die snel afneemt tot 2. We verlaten Scheveningen en varen voor een groot deel geholpen door de motor naar de Roompot Marina waar we tegen borreltijd met een mooi zonnetje aankomen.

Vrijdag 27 mei

We schutten om 10.30 uur in de Roompotsluis en zetten koers naar Blankenberge. Het is koud en er staat weinig wind uit het zuidwesten. Bij aankomst ondergaan we in enkele minuten een temperatuursprong van 11 naar tegen de 30 graden. Met veel koude biertjes en borreltjes (met 11 graden wil de koelkast wel!) weten we dit temperatuurverschil zonder kwade gevolgen te overbruggen. We zoeken s' avonds een leuk eettentje op waar we ons te goed doen aan de lokale visgerechten.

Zaterdag 28 mei

Er staat een dikke SW 6-7. We blijven liggen en maken van de gelegenheid gebruik om een nieuw toilet te installeren. De oude is al verschillende malen van nieuwe onderdelen voorzien en is echt aan zijn eind. Tussendoor hebben we veel plezier om een Belgisch zeiljacht dat de haven probeert uit te varen. De man kan niet zeilen en schreeuwt voortdurend naar zijn vrouw, die het werk aan dek moet doen en hem desondanks nog aanwijzingen geeft hoe hij moet varen. Gelukkig komen ze na een kwartier weer heelhuids binnen waarna het ritueel zich in omgekeerde volgorde herhaalt.

Zondag 29 mei

De reis gaat verder naar Nieuwpoort. We hebben aanhoudend regen bij een temperatuur die weer terug is op 11 graden. Wanneer we aankomen besluiten we af te meren bij de Royal Belgian Air Force Yachtclub, doen de kachel aan om de zaak een beetje droog en warm te krijgen. We eten s' avonds een voortreffelijke maaltijd in de club, een aanrader!

Maandag 30 mei

We varen met slecht zicht naar Duinkerken, waar we afmeren in de Yacht Club de la Mer du Nord. Simon en Michel verrassen mij daar met een chique poloshirt, in de stijl BCBG, waarvan ik de rest van de tocht veel plezier heb.

Dinsdag 31 mei

De reis gaat naar Calais. De wind neemt gaandeweg toe tot WSW 5 en naarmate we Calais naderen neemt met de wind ook de zeegang toe. Dit, ons bekende fenomeen, brengt geregeld veel water aan dek en toont aan dat ik bij mijn speurwerk naar lekkages (met de loupe!) nog een aantal kleine kiertjes in de kajuit opbouw over het hoofd heb gezien. Wanneer we om 16.00 uur aankomen, pakken we in de avant port een ankerboetje op. Wanneer het lock om 18.45 open gaat meren we af in de Marina van Yacht Club de Noord de la Franse. Daar bereid ik een kaasfondue van emmentaler en gruyère. Afgemaakt met kirsch, peper en nootmuskaat en vergezeld door meer dan één fles koele witte wijn is het een mooi einde van de reis voor Simon en Michel.

Woensdag 1 juni

We maken schoon schip waarna om 13.00 uur Carla en Marijke arriveren. Na een gezamenlijke lunch nemen we afscheid van Simon, Michel en Carla.

Donderdag 2 juni

We gebruiken de dag om het schip her in te richten voor een verblijf dat "come hell or high water" op 1 september zal eindigen in La Roche Bernard, waar de "TROMP" zal overwinteren.

Vrijdag 3 juni

Met een weersverwachting van SW 3-4 vertrekken we uit Calais. Er is echter helemaal geen wind en als er al iets is komt het van alle kanten. In het zicht van Cape Griz Nez ontwaren we aan de horizon een gitzwarte wolkenband. We strijken de bezaan en sjoren alles stevig vast. Wanneer de zwarte wolken boven ons hangen barst een hevig onweer los met verschrikkelijk veel regen. Overal om ons heen slaat de bliksem in zee. We vinden het beiden niet echt leuk, maar je weet dat je niets kunt doen. Wanneer de bliksem echter inslaat in een kardinale ton die we enkele minuten daarvoor zijn gepasseerd komen er toch doemscenario's in je op die geen werkelijkheid zijn geworden. Gelukkig gaan regen donder en bliksem niet gepaard met de bekende zware windstoten. Marijke presteert het zelfs om enige tijd de oogjes dicht te doen. Het blijft nagenoeg windstil en

wanneer we Boulogne sur Mer aanlopen klaart het op. We meren af in de Marina onder een stralende zon. Je hoort in zeilerkringen wel eens zeggen: "Het mooiste van zeilen is veilig aankomen in een haven". Wij zijn het daarmee helemaal eens en hebben dat onderstreept met een stevige borrel.

Zaterdag 4 juni

We vertrekken om 10.30 uur uit Boulogne sur Mer richting Dieppe met een wind NW 4-5 die op het laatst toeneemt tot kracht 6. Voor de haveningang van Dieppe zien we hoge golven, die tussen de pieren breken. Wetend dat de "TROMP", pal voor het lapje, in dergelijke omstandigheden een eigen koers wil varen, besluiten we na overleg de zeilen neer te halen. We draaien langzaam op tegen wind en golven waarna ik het grootzeil naar beneden haal en Marijke de boot in de wind houdt. We maken behoorlijke klappen maar uiteindelijk is de boel naar beneden en goed vast gesjord en draaien we om en varen naar de haveningang. Dan blijkt dat we de juiste beslissing hebben genomen. We lopen enkele keren, surfend op de golven, uit het roer, maar weten steeds weer op tijd de juiste koers op te pakken. Om 19.15 uur meren we af in de Port de Plaisance Jehan Ango.

Zondag 5 juni tot dinsdag 7 juni

Via Fecamp en Ouistreham komen we op 7 juni aan in St.Vaast-La-Hougue. Daar treffen we Henk en Marianne Boelen die met hun schip "Jeu des Boules", een Hallberg Rassy 38, op weg zijn van Zuid Bretagne naar Nederland. We blijven daar een paar dagen en wisselen veel waardevolle informatie uit.

Zondag 12 juni

Vertrekken uit St.Vaast. Pikken op het juiste moment de eb stroom op en varen met een grote bocht om Cape Barfleur naar Cherbourg.

Maandag 13 juni

Er staat geen of weinig wind. Wanneer we ons rekenwerk hebben gedaan blijkt dat we om 13.00 uur moeten vertrekken willen we in de Alderney Race de stroom meekrijgen. Dit betekent dat we het eerste deel de stroom nog tegen hebben. Door wat dichter onder de wal te varen pikken we wat mee van de neerstream die daar staat. Ondanks het feit dat er weinig wind is gaat het nog behoorlijk tekeer in de Race. Via de Little Russell Channel varen we naar St Peter Port op Guernsey waar we net te laat zijn om de Victoria Marina in te gaan. We wachten aan de wachtsteiger. Wanneer het op een gegeven moment zes dik ligt vragen we ons af of we nog in de Marina komen. Wanneer we naar binnen varen blijkt dat we er nog maar net bij kunnen.

Dinsdag 14 juni tot donderdag 16 juni

Vanwege het slechte weer, veel wind, blijven we een paar dagen in Guernsey.

Vrijdag 17 juni

De wind is nu weer te weinig en het zich is slecht. Desondanks besluiten we toch maar om te vertrekken. Wanneer een paar mijl op weg zijn is Guernsey niet meer te zien en wordt de mist als maar dikker. Met de radar en de automatische misthoorn erbij varen we door het niets. Vlak voor de ingang van St Helier, de haven van Jersey, jaagt zo'n verschrikkelijk strijkijzer met een paar honderd PK ons de stuipen op het lijf. We zijn beide bezig met uitkijken en navigeren als dat ding plots uit de mist te voorschijn komt vlak voor ons langs scheurt en direct weer verdwenen is. Enigszins van de schrik bekomen varen langzaam verder. Een mijl buiten de haven klaart het op en zien we de ingang. We meren af onder een stralende zon in St Helier Harbour.

Zaterdag 18 juni

We vertrekken we om 05.30 uur richting Ile de Bréhat. Er is weer te weinig wind dus gaat de motor er weer bij. Na een paar mijlen zitten we weer in potdichte mist. Het is weer hetzelfde als gisteren. Gelukkig trekt de mist op als we Ile de Bréhat naderen. Omdat ten noordoosten van de ingang van het Chenal de Ferlas enkele plateaus met ondieptes liggen verleggen we onze koers pas richting ingang op een punt drie mijl ten oosten van de ingang. In La Chambre, een klein maar schitterend gelegen baaitje aan de zuidoost kant van Ile de Bréhat gaan we ten anker. Het is daar warm met een stralende zon. Gaan met de dinghy naar de wal en drinken op het dorpsplein van Le Bourg enkele ijskoude biertjes. Genieten van een schitterende zonsopgang, een voorbode van wat ons in Zuid Bretagne te wachten staat?

Zondag 19 juni

Met weinig wind varen we door het Chenal de Ferlas. Bij de ingang van de rivier de Treguier valt de wind bijna helemaal weg en dobberen we met de vloedstroom mee naar Treguier waar we om 13.00 uur afmeren. Evenals vorig jaar weer voortreffelijke Moules Frites gegeten in Le Hangar vlakbij de marina.

Maandag 20 juni

Stilligdag met marktbezoek, schoonmaken, verf krabben enz. Het is zo weer avond.

Dinsdag 21 juni

Om 06.45 uur maken we los en varen met heel weinig wind op de motor de rivier af. Buiten nemen we de Grande Passé. Deze route vraagt een goede voorbereiding omdat de merktekens ver uit elkaar liggen en er veel stroom staat die ook nog dwars op de koers staat. Zetten koers naar de Baie de Morlaix waar we circa 150 meter ten oosten van Penn ar Lann een ankerboei op pikken.

Woensdag 22 juni

Om zoveel mogelijk te profiteren van de ebstroom moeten we om 08.00 uur vertrekken richting L'Aber-Wrac'h. Echter, net als vorig jaar is het weer potdicht van de mist. Pas om 09.30 uur klaart het op en maken we los en varen richting Chenal de L'Ile de Batz. Tijdens de aanloop raken we weer in dichte mist. De waypoints die ik extra in de kaart heb gezet blijken niet te kloppen met als gevolg dat we op een gegeven moment niet meer weten waar we zitten in een gebied dat bezaaid ligt met rotsen boven en onder water. Na wat rondvaren, zien we op een gegeven moment op 20 meter afstand de Basse de Blosson. Vandaar uit zetten we koers naar de Men Guen Bras die 300 meter naar het Westen staat. Wanneer we ook deze toren spotten zien we ook de andere torens en boeien en pikken een ankerboei op ten oosten van An Dreuz Lenn. Wanneer we het gebeurde evalueren kom ik er achter dat ik bij het berekenen van de waypoints niet de lengte en breedte coördinaten van de detailkaart heb gebruikt maar die van de overzichts kaart. Verder stellen we vast dat we in het vervolg in zo'n situatie wanneer we een bekend punt verkennen beter direct kunnen ankeren en beter zicht afwachten in plaats van rondjes te varen. Wanneer het zicht beter wordt en de zon doorbreekt besluiten we alsnog naar L'Aber-Wrac'h te gaan. We maken los en met de ebstroom mee varen we in westelijke richting, de Duisen aan stuurboord houdend. Vlakbij de Ar Pols Trez zie ik in een flits vlak voor ons de rotsen onder water. Kan de motor nog volle kracht achteruit zetten hetgeen niet kan voorkomen dat we met een enorme klap de rotsen schampen. Het schip maakt even slagzij en richt zich weer op. We schrikken ons kapot. Gelukkig blijft het bij die ene klap en kunnen we langzaam varende, de goed zichtbare rotsen ontwijkend in Noordwestelijke richting weer in diep water komen. We blijken geen zichtbare schade te hebben opgelopen en zetten onze tocht met trillende knieën voort. Het gebeurde geeft ons beide geen goed gevoel. Zeker wanneer na een paar uur de mist weer terug keert en we L'Aber-Wrac'h met slecht zicht moeten aanlopen. Hier hebben we de waypoints echter correct ingevuld en met de radar erbij gaat het prima. Geeft ons iets van het zelfvertrouwen terug. In een stralende zon meren we om 17.15 uur af aan de pontoon in L'Aber-Wrac'h.

Donderdag 23 juni

Blijven in L'Aber-Wrac'h. om van de schrik te bekomen. Bij de controle van de motor en de bilge zie ik weer meer water in de bilge staan dan normaal het geval is. Ik controleer de schroefas pakking die volstrekt droog is en de afdichting van de roerkoning die altijd iets water doorlaat. Pomp het water weg en maak de bilge droog. Bij controle de volgende dag is de bilge nog zo goed als droog hetgeen ons het geruststellende gevoel geeft dat de aanvaring met de rotsen geen lekkage heeft veroorzaakt.

Vrijdag 24 juni

Om 09.30 uur vertrekken we, volgens het boekje 5 uur na HW Dover, naar Camaret sur Mer. De wind is zwak NW, maar er staat een swell van 2 meter die het in Chenal Four nogal onrustig maakt. Wanneer we er doorheen zijn en in de Anse de Camaret zeilen zie ik dat er weer veel water in de bilge van de motorruimte staat. Wanneer Marijke de motor start en ik in de motorruimte kijk zie ik een straalte water dat met kracht uit de aansluiting van het externe koelwatersysteem om het uitlaat spruitstuk spuit. Wanneer Marijke de motor weer stopt en ik de zaak beter bekijk zie ik een door corrosie ontstaan gaatje in de bocht van het buisje. Nu weten we waar het water steeds vandaan komt! We varen verder naar Camaret en starten op het laatste moment de motor om af te meren. Ga direct informeren of de zaak gerepareerd kan worden. Resultaat negatief, moeten naar

moment de motor om af te meren. Ga direct informeren of de zaak gerepareerd kan worden. Resultaat negatief, moeten naar Port Moulin Blanc in Brest.

Zaterdag 25 juni

We vertrekken met stroom en wind mee naar Brest. Aangekomen in de Marina Moulin Blanc starten we weer op het laatste moment de motor en meren zonder problemen af aan de visitors pontoon.

Zondag 26 juni tot donderdag 30 juni

Maandagochtend meteen naar Jet Marine bij de marina, official dealer van Volvo Penta. Krijg een monteur zover om te komen kijken. Zijn conclusie is dat het stukje leiding (5 cm) vervangen moet worden. De volgende dag blijkt dat het onderdeel besteld moet worden. Intussen is het koud en regent/mieziert het voortdurend. Brengen en bezoek aan Brest waar een waterig zonnetje de troosteloze aanblik van de stad nog een beetje opfleurt. Doden de tijd met lezen, verf krabben en wat praten met andere bemanningen. Zo hoor je nog eens wat.

Vrijdag 1 juli

Na de lunch komt de monteur en kunnen we na 15 minuten werk van de monteur met een nieuwe leiding en €190 armer weer vertrekken naar Camaret. Belangrijk is dat alles weer in orde is. Dat geldt overigens niet voor het weer. We moeten nu door de Raz de Seine waar die mooie foto's voor de kalenders worden gemaakt van vuurtorens en bakens waarop meters hoge golven te pletter slaan. Mooi om naar te kijken maar niet om in te varen!

Zaterdag 2 juli

Het weer werkt mee, de wind is NW2-3. We maken los en vertrekken om 09.40 uur met een vijftal jachten om de sprong naar Zuid Bretagne te maken. Wanneer we de Anse de Camaret achter ons laten raken we in de vloedstroom die onze snelheid terugbrengt zoals we hebben berekend. Exact om 14.00 uur (HW Brest -1) komen we aan in de Raz, dwars van de vuurtoren La Plate, die we op een afstand van 800 meter passeren. De swell is goed voelbaar en slaat met veel geweld tegen La Plate en de vuurtoren La Vieille. Het is een indrukwekkend gezicht en voor ons het begin van een nieuw vaargebied, we zijn nu in Zuid Bretagne!. We pikken na de Raz de ebstroom op die ons in een sneltrein vaart naar Audierne brengt. We moeten een stukje de rivier op en nauwkeurig navigeren want het is smal en aan beide zijden ondiep. Meren uiteindelijk om 15.30 uur af aan het uiteinde van een van de pontons. Het plaatsje ziet er vanaf het water aardig uit. Er zijn enkele gezellige restaurants en wat verder omhoog een supermarkt. Goedkoop geslpen, een havenmeester hebben we niet gezien.

Zondag 3 juli

Wanneer we om 07.00 uur losmaken krijgen we een SMS bericht van Dick Eijssens, die in Noorwegen vaart. Hij bericht ons dat we in Audierne goed kunnen eten in de La Cote Jardin of La Pecherie. Jammer dus, misschien op de terugweg! Er staat een mooi windje uit het noordwesten dat ons rond Pte Penmarc'h voert en vervolgens wat meer aan de wind naar de aanloop van de rivier Odet. Dan zien we het verschil met Noord Bretagne. Aan weerszijde van de rivier mooie stranden en wat verder aan stuurboord het stadje Benodet. We zijn beide onder de indruk van het schitterende landschap de wijze waarop kleine kasteeltjes tussen de bomen zijn gesitueerd en de bebouwing van Benodet tegen de rivier ligt geveleid. We meren af in de Penfoul Marina aan de stuurboordzijde. Je ligt hier aan een ponton waar de ebstroom met veel geweld langs giert. Oppassen met afmeren!

Maandag 4 juli

De volgende dag besluiten we naar de Marina St Marine te gaan. Hier liggen we tegenover Benodet, vlak bij Le Vieux Port, minder in de stroom en beschermt tegen de harde koude noordenwind. Eten 's avonds in Café du Port, gezellig en vooral lekker.

Dinsdag 5 juli

Er staat een harde koude noordenwind en er vallen zware buien. Besluiten met de bus naar Quimper te gaan. We kunnen ons redelijk in het Frans redden, maar het Bretons zijn we niet machtig. Quimper is in het Bretons Kemper met de klemtoon op de eerste lettergreep. Wanneer Marijke dan ook kaartjes koopt in de bus en de naam op z'n Frans uitsprekt kijkt de busschauffeur haar aan alsof hij het in Keulen, pardon Cologne, hoort donderen. Het komt echter allemaal in orde en na een ritje door de uitgestrekte heuvels en weilanden komen we in Quimper aan. De bruggen over de Odet zijn rijkelijk versierd met bloembakken en op de meeste plaatsen in de binnenstad heb je uitzicht op de prachtige gotische toren van de kathedraal. Al deze schoonheid zien wij door een scherm van regen. Het moet met een zonnetje erbij nog veel mooier zijn. We besluiten na de lunch maar weer naar de boot te gaan. Daar is het inmiddels droog geworden en probeert een waterig zonnetje nog wat van de dag goed te maken.

Woensdag 6 juli

We vertrekken om 10.00 uur naar Concarneau. Om 12.00 uur komen we aan in de aanloop van de haven. Het is daar zaak vanaf de groene ton Men Fall de rode ton La Médée ruim aan bakboord te houden en er met een grote bocht omheen te varen. Meren af in de Marina, vlak ten zuiden van La Ville Close. Dit ommuurde stadsdeel heeft iets weg van de Ville Intra Muros in St Malo. Het is wel erg toeristisch, maar leuk om even op een terras te zitten en andere vakantievierende Nederlanders te spotten.

Donderdag 7 juli

Er staat te veel wind en de voorspelling is ook NW 7. Blijven dus in Concarneau en nemen de verf krabbers weer ter hand. Langzamerhand worden we de lak de baas, maar er moet nog veel zon en zout water over het dek komen wil het teakhout die mooie zilveren glans krijgen. Maar dat gaat vanzelf en behalve zo nu en dan soms een puitsje zeewater hoeven we daar niet veel aan te doen.

Vrijdag 8 juli

De wind is gaan liggen en met een hoge swell varen we naar Ile de Groix. Het is heet er staat een felle zon en de wind, die men hier een "tres légère brise" noemt, kan ons nauwelijks voortbewegen. De motor, als zo vaak de afgelopen weken, moet ons weer te hulp komen. Port Tudy, de haven op het eiland is klein en zonder problemen aan te lopen. De haven bestaat uit een deel waar je op boeitjes ligt, een deel waar je achter een lock ligt en het tidal basin waar wij afmeren. Rondom de haven liggen veel zonnige terrasjes en aankomst en vertrek van relatief grote (fast) ferry's die met een grote regelmaat heen en weer varen zorgt voor de nodige reuring. Verder omhoog ligt Le Bourg waar de nodige winkels zijn. We fietsen over het eiland naar Port Maria, een klein baaitje met een mooi zandstrand. Aan het eind van de dag komen er enkele schepen van de bekende zeilschool "Les Glenans" binnen. Je moet deze schepen niet naast je krijgen want het jeugdige volk kruipt als het ware door je kuip naar de wal tussen de borrel en het eten door. Het wordt hen kennelijk niet geleerd dat je een boot altijd over de voorzijde moet passeren wanneer je naar de wal wilt. We lezen de volgende morgen dat Francis Joyon, na zijn geslaagde recordpoging om met zijn trimaran IDEC singlehanded de Atlantische Oceaan over te steken, op de terugweg naar Les Sables d'Olonne door slaap overmand, op de rotsen bij Penmarc'h is gelopen. Dát is ons bij het rondenvan die gevaarlijke rotsen de dag daarvoor in ieder geval niet overkomen.

Zaterdag 9 juli

We maken los en zetten koers naar Belle Ile met een zacht windje en stralend weer. We lopen de haven van Port Sauzon aan waar we in de Avant Port voor en achter aan een boeijs vastmaken. De omgeving is bijzonder mooi. Aan de westzijde ligt de in de zon schitterende witte bebouwing van het stadje en de oostzijde van de rivier is geheel bebost. De wit geschilderde huizen.

de zon schitterende witte bebouwing van het stadje en de oostzijde van de rivier is geheel bebost. De wit geschilderde huizen, sommigen stads, anderen meer dorps van karakter zijn allemaal voorzien van "boeren" blauwe kozijnen en luiken en uitbundig gevulde hangende baskets. Een bewoner vertelde mij dat voor de luiken en kozijnen de zelfde verf wordt gebruikt als die waarmee de vissersboten worden geveerd. In Sauzon zijn de meest noodzakelijke voorzieningen aanwezig. Met hoog water kun je in de droogvallende haven nog water tanken. We besluiten te gaan eten in de aanrader Hôtel du Phare. Het terras was gereserveerd en de maaltijd viel ons wat tegen. Jammer.

Zondag 10 juli

Varen met een bakstagwindje naar Le Palais. Een heel andere wereld. Bij het aanlopen worden we door Port Control al gewaarschuwd voor de af- en aanvarende ferry's. Ze kennen maar twee standen van de gashandel, vol voor- en vol achteruit. We verwachten dan ook elk moment dat ze tegen de kade te pletter varen. Wij meren af aan een ankerboeijte en aan een ketting aan de Mole Bourdelle daarbij geholpen door een bootje van de Port Control. Door de vele ferry's is het de hele dag erg onrustig. We zijn dit niet meer gewend. De Citadelle, in de

17 e eeuw gebouwd door Vauban om de Engelsen en Hollanders van het lijf te houden, is de moeite waard. Het is helaas erg toeristisch met een groot "badgast" gehalte, veel stalletjes met plastic schepjes, ballen, visnetjes en ansichtkaarten. Voeg daar nog bij de indringende geuren van zonnebrandolie en het beeld mag bekend worden verondersteld. Niet waar wij gek op zijn.

Maandag 11 juli

Verkennen de stad en omgeving. Valt ons wat tegen.

Dinsdag 12 juli

Vertrekken naar Pornichet aan de zuid oost zijde van de Baie du Pouliguen. We willen hier onze voorraden aanvullen en brandstof innemen omdat dat op de eilanden niet altijd even gemakkelijk gaat. De haven zelf heeft alle faciliteiten en er is een redelijke supermarkt. Pornichet zelf is een badplaats met kilometerlange stranden, La Baule genaamd.

Woensdag 13 juli

Met de voorraden weer aangevuld maken we los. We besluiten koers te zetten naar Ile de Yeu. Wanneer we de haven verlaten blijkt er boven zee een laaghangende zeer hardnekkige mist te hangen die het zicht belemmert tot minder dan een mijl. We tikken wat extra waypoints in en zetten de radar aan zodat we niet op rotsen en ondieptes lopen die nabij onze route liggen. Ook moeten we de shipping lane naar St. Nazaire kruisen waar die grote cruise schepen worden gebouwd. Pas wanneer we Port-Joinville, de haven van Ile de Yeu vijf uur later aanlopen trekt de laaghangende mist op en stijgt de temperatuur ook weer naar de zinderende hoogte van boven de dertig graden. Onze eerste indruk komt niet overeen met de beschrijving in onze pilot. Behalve een, alweer, groot aantal ferry's zien we een industriehaven met grote olietanks en daarbij horende herrie van laden en lossen. Nadat we op aanwijzing van de havenmeester aan een ponton hebben afgemeerd en de fietsen hebben uitgeladen verkennen we Port Joinville en kunnen de positieve beschrijving in de pilot van harte onderschrijven. Er zijn een groot aantal terrasjes aan de quai's die de haven omringen. Het is weliswaar druk maar er heerst een zekere mate van gemoedelijkheid. Vooral in Café Marine waar we zijn neergestreken en waar de locals na het werk met een drankje de dag doornemen. Over de Quai passeert de ene Mehari na de andere en we ontwaren zelfs een Daffodil, waarvan het dak is verwijderd. Ile de Yeu geeft ons op sommige plaatsen het gevoel in Spanje te zijn. Naarmate we zuidelijker komen neemt het mediterrane karakter toe. Tussen de spierwit geschilderde lage huizen gedekt met steenrode Romaanse dakpannen en voorzien van kleurrijke kozijnen en luiken voelen we ons in zuidelijker regionen.

Donderdag 14 juli

Blijven in Port Joinville en verwijderen de laatste restanten lak van het potdeksel en de aangrenzend gangen van het teakdek. Nu moet het teak nog zilvergrijs worden. Met het zoute water moet dat wel lukken, het moet dan wel aan dek komen en dat is in dit weer niet te verwachten. Het zal dus wel even duren.

Vrijdag 15 juli

Vertrekken naar Les Sables d'Olonne. Het Mekka van transatlantische en round the world zeilraces. Wanneer we aankomen, blijkt de Tour de France de Voiles daar te finishen. Een race met zeiljachten van het type Mumm 30. Het zijn allemaal Franse deelnemers behalve een team van de TU Delft dat in de "etappe" Vannes naar Les Sables d'Olonne de vierde plaats heeft behaald. Het is zeer heet en er is nauwelijks wind.

Zaterdag 16 juli

Wanneer de temperatuur weer naar tropische hoogte stijgt melden we de havenmeester dat we buiten op zee voor anker gaan liggen en aan het eind van de dag weer terug komen. Gaan voor het strand voor anker. Het is daar goed uit te houden. Daarbij helpt de ventilatiefunctie van onze hete lucht verwarming die relatief koele lucht op zeewater temperatuur door de boot heen blaast. Met de aangeschafte duikersbril ga ik te water om de schade als gevolg van de aanvaring met de rotsen in het Chenal Ile de Batz te bekijken. Ik zie een beschadiging van circa 30 centimeter aan de stuurboordzijde vooraan de kiel. Dit bevestigt dat we de rots hebben geschampt en er niet frontaal tegen aan zijn gevaren. Omdat ons schip van het type S-spant is kan de kiel behoorlijk wat hebben en valt de schade dus mee. Zeker weten we dat echter pas wanneer de boot in van de winter uit het water gaat.

Zondag 17 juli

Om 09.00 uur vertrek uit Les Sables d'Olonne. Wanneer we buiten de haven komen is het zicht slecht. We tikken weer wat extra waypoints in zodat we niet op plaatsen terecht komen waar je niet moet zijn. Er staat een zeer zwakke noorden wind. De getijdenstromen in dit gebied tussen Ile de Ré, Ile d'Oleron en de kust van de Vendée zijn uiterst gecompliceerd. Volgens onze berekening zouden we bij vertrek stroom mee moeten hebben. Het blijkt echter dat we een mijl stroom tegen hebben. Omdat de wind ons ook in de steek laat gaat de motor erbij. Wanneer we tegen 13.30 uur onder de brug tussen de Vendée en Ile de Ré doornemen krijgen we de stroom mee en kunnen we het laatste stukje naar La Rochelle zeilen. Meren af in de Marina Les Minimes. Hier liggen 3200 boten aan drijvende pontons. Het is eigenlijk niet wat we zoeken, maar La Rochelle moet je gezien hebben. We laden de fietsen uit en vertrekken naar het oude centrum van La Rochelle dat is gelegen rondom de Vieux Port. Het

hebben. We laden de fietsen uit en vertrekken naar het oude centrum van La Rochelle dat is gelegen rondom de Vieux Port. Het blijkt de laatste dag te zijn van een week muziekfestival. Er zijn markten waar je vooral veel Afrikaans houtsnijwerk en allerlei andere rommel kunt kopen waar we niet echt op zitten te wachten. Het is bovendien ontzettend druk en benauwd. Na een paar biertjes op een onrustig terras fietsen we weer spoorslag naar onze boot.

Maandag 18 juli

Blijven in La Rochelle en gaan in de middag met het veerpontje weer naar de oude stad. We treffen een veel rustiger sfeer aan.

We wandelen door het centrum door de 17e en 18e eeuwse staten, met enkele aardige galerijen. Ook de sfeer op de terrassen is aanzienlijk anders dan de vorige dag en we krijgen nu toch wel een positievere indruk van La Rochelle, een bezoek waard!

Dinsdag 19 juli

We besluiten naar Ile de Ré te gaan en wel naar St. Martin de Ré. Wanneer we buiten de haven de zeilen hijsen valt de wind nagenoeg geheel weg. Er is wat bewolking en de temperatuur is circa 25 graden aanzienlijk minder dan de laatste weken. Wanneer we voor de haven aankomen zijn we te vroeg en pikken een van de vier ankerboeitjes op. Ongeveer een uur nadat het lock is geopend gaan we ook voorzichtig naar binnen. De voorhaven is uitermate krap en er is nauwelijks ruimte om te manoeuvreren. We moeten met enkele schepen nog even voor het lock wachten op uitgaande schepen waarna we naar binnen kunnen en box 9 krijgen toegewezen. Een van de mooiste ligplaatsen in de haven. We gaan meteen aan de wandel om het kleine centrum te bekijken. Wanneer we langs terrasjes en door de omhooglopende straatjes wandelen vallen we van de ene verbazing in de andere. We doen dan ook snel wat onze cruising companion van Neville Featherstone adviseert, nl. "sip your dry white wine and let images of the 17th century flood upon you". Het is hier echt genieten!

Woensdag 20 juli en donderdag 21 juli

Blijven in St. Martin de Ré.

Vrijdag 22 juli

Vertrekken weer naar La Rochelle. Er staat een mooi windje en we doen er een uur of drie over. Het lukt om voor zaterdagnacht en zondagochtend een ligplaats te krijgen waar de "Tromp" onbemand veilig kan liggen.

Zaterdag 23 juli en zondag 24 25 juli

Om 11.30 uur arriveert Nico in de Marina om ons op te halen. Het is nog een hele klus om hem tussen 3200 schepen met behulp van de mobiele telefoon naar de "TROMP" te loodsen. Na een kop koffie rijden we naar Brives waar Nico en Mieke een zomer residentie bezitten. Het is gelegen op een soort terp aan de Charante, die bij veel regenval geregeld buiten haar oevers treedt. We blijven daar twee dagen en brengen onder andere een bezoek aan Cognac.

Maandag 25 juli

Na een gezellig weekend sur la terre weer aan boord. We schaffen op advies van Mieke een Franse prepaid Simkaart aan omdat dat de kosten van het SMS'en en bellen de komende maand aanzienlijk zal verlagen. Verder foerageren we en doen wat onderhoud. Gaan de komende dagen weer naar Zuid Bretagne wat we toch mooier vinden dan de Vendée. Er zijn daar talloze dorpjes en stadjes, bevaarbare rivieren en ankerplaatsen. We hebben inmiddels bij andere zeilers veel local knowledge verzameld en zullen in de resterende maand maar een klein stuk van al dat moois kunnen zien.

Dinsdag 26 juli

Vertrekken van La Rochelle naar Les Sables d'Olonne. Buiten de haven hijsen we de zeilen, helaas heel weinig wind uit zuid westelijke richting. Het is zonnig en warm. Wanneer onze snelheid bij het passeren van de brug tussen Ile de Ré en het vaste land terug loopt naar minder dan twee knopen hebben we de motor er maar weer bijgezet. Dat blijft zo tot het laatste stuk wanneer de brise cōtières (een wind van zee) opsteekt die de zuidwesten wind een handje helpt. Deze zee wind is typerend voor Zuid Bretagne en kan met westen wind makkelijk kracht 5 halen. Meren om 16.45 uur af in Port Olona in Les Sables d'Olonne.

Woensdag 27 juli

Om 11.00 uur vertrekken we naar St. Gilles-Croix-De-Vie. Wanneer we een mijl of vier hebben afgelegd met weinig wind en een matige swell, dus met klapperende zeilen en een rollend schip, krijgen we op kanaal 16 voor het gebied waar we zijn een waarschuwing door buien met onweer, veel regen en zware windstoten. Aangezien we daarvan in de lucht nog niets kunnen ontdekken en we nog 13 mijl te gaan hebben besluiten we door te varen maar wel, voor het geval dat, met de motor er bij. Hoewel er later wel dreigende wolken boven land ontstaan, komen de voorspellingen niet uit. Wel is het drukkend en heet. Gaan ten zuiden van de Jetée de la Garenne voor anker en vangen daar nog een enigszins verkoelende zeebries op. Het is zeker 30 graden! Om een uur of vijf staat er een stijve bries (bon brise) en wordt het te onrustig vlak bij de ingang van de haven. Halen het anker op en meren af in Port-La-Vie. St. Gilles-Croix-De-Vie is een aardige badplaats met talloze restaurants en bars

Donderdag 28 juli

Blijven in St. Gilles-Croix-De-Vie. Wanneer we de brug oversteken ontwaren we in St. Gilles rondom de kerk een leuke markt. Wanneer we wat verder lopen komen we in het oude deel van het stadje met schilderachtige vissershuisjes aan nauwe kronkelende straatjes.

Vrijdag 29 juli

Weer naar Ile d'Yeu. We verbazen ons bij aankomst over de vele lege boxen. Volgens ons moet het nu toch volop hoogseizoen zijn. Later op de dag blijkt dat ook en loopt de haven bijna helemaal vol.

Zaterdag 30 juli

Blijven nog een dag in Ile d'Yeu. Tegen de middag vaart de "Toys for Boys" binnen die aan de race van Scheveningen naar La Rochelle heeft meegedaan. Jan Vertelt verhalen over de tocht die vooral in het Engelse Kanaal door veel wind behoorlijk pittig is geweest. Wij vertellen op onze beurt over onze ervaringen tot nu toe en over de plaatsen die de moeite waard zijn en geven informatie over al het moois wat er in Zuid Bretagne te zien is.

Zondag 31 juli

Verlaten Ile d'Yeu en gaan naar L'Herbaudière. Het is een drukke vissershaven met relatief weinig plaats voor bezoekende schepen. We meren af naast een engels jacht en krijgen gedurende de avond nog vijf kleinere franse schepen naast ons. Het is gelukkig rustig weer, was dat niet het geval geweest dan hadden we ongetwijfeld schade opgelopen. De Franse meren af op een voortros en een achtertros en hebben geen benul van nut en noodzaak van het aanbrengen van voor- en achterspring. Ook het aanbrengen van een tros naar de wal bij zoveel schepen naast elkaar komt bij hen niet op. Een verzoek van onze engelse buurman om dat te doen wordt niet opgevolgd.

Maandag 1 augustus

Onze buurman wil met hoog water weg vanwege zijn diepgang. Hij meldt dat tijdig aan de Franse schippers. Wanneer het zover is zijn ze echter niet aan boord, waarop hij, uitermate unbritish, in woede ontsteekt en in staat is om de hele zaak los te gooien. Wij zijn inmiddels aan dat Franse gedrag gewend en vinden ons daar niet meer over op en weten hem enigszins te kalmeren. Wanneer de fransen terug zijn maakt het hele spel los en vertrekken wij ook en varen naar een ankerplaats bij de Bois de la Chaise. Hier vinden wedstrijden van klassieke schepen plaats waaraan onder andere de gerestaureerde Pen Duick I van Eric Taberly mee doet. Wanneer de wind s' middags toeneemt, is het een spectaculair gezicht deze schepen met vol tuig te zien zeilen. De toenemende wind uit het Noordoosten is echter voor ons aanleiding het anker te lichten en deze schitterende ankerplek te verlaten. We besluiten naar Pornic te gaan waar we een mooie plekje bij de ingang van de marina krijgen toegewezen.

Dinsdag 2 augustus

Wanneer we 's morgens het plaatsje bezoeken via het voetpad langs de rivier worden we bij elke bocht verrast door schitterende kijkjes op stijlvolle zomer residenties met kleurrijke tuinen. Aan het eind van het voetpad loop je als het ware tegen het aan de rivier gelegen Bluebeard's Castle aan. Wanneer we vervolgens over de met keien geplaveide straatjes stijl omhoog lopen komen we op de weekmarkt in de straten rondom de kerk

Woensdag 3 augustus

We vertrekken met een kalm windje en een waterig zonnetje naar La Turballe, dat niet veel blijkt voor te stellen. De franse bezoekende schepen worden in een carré bijna letterlijk gestapeld. Wij worden daarbij ontzien en krijgen een rustig plekje aan de pontoon.

We vertrekken met een kalm windje en een waterig zonnetje naar La Turballe, dat niet veel blijkt voor te stellen. De franse bezoekende schepen worden in een carré bijna letterlijk gestapeld. Wij worden daarbij ontzien en krijgen een rustig plekje aan de pontoon.

Donderdag 4 augustus

Wanneer we s' ochtends nog even wat boodschappen doen zien we toch nog wat leuke straatjes. De visindustrie is echter overheersend. We gaan eind van de ochtend naar Piriac sur Mer. Het aanlopen van dit stadje vraagt veel nauwkeurig rekenwerk m.b.t. stromen en dieptes. Hoewel andere schepen volgens onze berekeningen allerlei bochten afsnijden en over de rotsen lijken te varen nemen wij de door ons berekende route en meren zonder verdere problemen af in de Marina van Piriac. Het oude deel van het stadje bestaat uit smalle straatjes met 17de eeuwse huisjes met de ons nu bekende blauw geschilderde kozijnen en deuren. Overall hanging baskets met een geschatte omvang van meer dan een meter; hoe krijgen ze het voor elkaar. Vanaf het terras van Hôtel du Port onder het genot van enkele biertjes genieten we van het uitzicht op de drooggevallen rotsen die wij bij binnenkomst zo zorgvuldig hebben vermeden.

Vrijdag 5 augustus

Blijven nog een dag in Piriac omdat het plaatsje ons uitstekend bevalt en er op vrijdag een markt is. Het valt ons weer op dat de fransen tussen 13.00 en 15.00 uur en masse aan de lunch gaan. De haven lijkt dan uitgestorven. Het lukt ons nog niet helemaal deze dagindeling over te nemen. De intentie is er en we zijn op de goede weg!

Zaterdag 6 augustus

We verlaten Piriac in de vast overtuiging dat we hier weer terug zullen komen. We varen met een lekker windje en volle zon naar La Crouesty. We zijn nu in de Baie de Quiberon, weinig swell, beetje IJsselmeer maar dan 100 keer mooier! La Grouesty is een echte moderne marina waaromheen grote appartementen gebouwen zijn neergezet. Op zich is dit niet slecht gedaan en door de afwisseling in architectuur heeft het wel wat. Het blijft echter massaal en mist de relatieve kleinschaligheid van plaatsjes als Pornic en Piriac.

Zondag 7 augustus

Vertrekken uit La Crouesty richting Golf de Morbihan. Ons doel is om te ankeren bij Port Bono en van daaruit met de dinghy een bezoek te brengen aan Auray. Wanneer we de ingang van de Golf naderen neemt de ingaande vloedstroom snel toe. Op een gegeven moment maken we 12 knopen over de grond. Tegelijkertijd proberen draaikolken ons een andere dan de door ons gewenste richting op te sturen. Het is wel oppassen omdat er ook talloze vissertjes varen die zich laten meedrijven of met volle kracht tegen de stroom in varen. Voordat je het weet heb je zo'n ding op je voordek. Na het passeren van de relatief nauwe ingang wordt de stroom geleidelijk minder, maar heeft nog altijd een respectabele snelheid. De tocht naar Port Bono verloopt verder zonder bijzonderheden. We hebben alles goed voorbereid en komen geen verrassingen meer tegen. We maken vlak voor Port Bono precies onder een 40 meter hoge brug voor en achter vast op boeitjes. We gaan vervolgens met de dinghy naar Port Bono. Het is een van die ingedutte haventjes waar kleine bootjes met laag water droogvallen en altijd mensen met de zee bezig zijn. Een plaatselijk spreekwoord luidt: "De Bretons zijn geboren met zeewater rond de ogen en de oceaan stroomt door hun aderen". Drinken in de stralende zon een biertje op een tegen de rotsen aangeplakt terras met uitzicht op het haventje.

Maandag 8 augustus

Vertrekken s' ochtends vroeg met de dinghy op de vloedstroom naar Auray. Je vaart door een afwisselend landschap met enkele prachtige landhuizen. Het is soms wel even zoeken naar de merktekens, maar met de kaart erbij is dat geen probleem. Na 40 minuten komen we aan in Auray. We maken de dinghy vast aan een steiger bij Port de St Goustan. In Auray zelf maar vooral in de omgeving van Port de St Goustan waan je je enkele eeuwen terug. Omdat we vroeg zijn hebben we de steile steegjes bij de haven voor ons alleen. De met kasseien geplaveide straatjes, de vakwerkhuisjes met naar voren uitgebouwde gevels, de steil opgaande oevers met getrapte straatjes en niet te vergeten de resten van de vesting vormen tezamen een uniek geheel. Ook de markt mag er zijn. Na een eenvoudige doch voedzame lunch in een van de restaurants aan de rivier gaan we weer met de ebstroom terug naar de boot. Maken los en varen met de nu ingetreden eb stroom de rivier af. Pikken bij Port Navalo een ankerboei op tot de stroom gaat keren en varen dan precies op de berekende tijd met de vloedstroom naar Port Toulindag, ten noordoosten van Ile aux Moines. Je moet het even berekenen, maar het is betrouwbaarder dan de Nederlandse Spoorwegen. We meren af aan een van de zes visitorboeitjes. Er liggen ongeveer 200 boeitjes en het is een komen en gaan van (fast) ferry's, waardoor het een drukte van jewelste is waaraan we niet meer zo gewend zijn. Gaan met de dinghy naar de wal en wandelen naar Locmiquel, het dorpje op het eiland. Het wordt wat eentonig misschien, maar ook hier weer prachtig in het landschap gelegen huizen, vaak wit geschilderd en badend in een zee van kleurrijke planten die ook in de straatjes tegen de gevels aangroeien. Een soort straattegeluintjes.

Dinsdag 9 augustus

We maken los en varen naar de noordzijde van Ile de Boedig alwaar we een ankerboei op pikken om de tijd te overbruggen tot de opening van het lock naar Vannes. Wanneer we bij het lock aankomen maken we vast aan de wachtsteiger. We zijn na een Engelsman het tweede jacht. Na een half uur zijn het er vijftig en ligt het zes dik. We vragen ons of hier geldt first in, first out. Neen hoor de laatst aangekomen schepen gaan het eerst naar binnen. We vragen ons af of er nog wel een plaatsje voor ons is. Bij het passeren van het lock blijken onze zorgen ongegrond en krijgen we een box toegewezen. We gaan meteen de wal op en zijn onder de indruk van de oude stad en vooral de nauwe straatjes waar de vakwerkhuisjes elkaar bij de dakrand bijna raken. Het gebied rondom de kathedraal St. Pierre bestaat uit een gecompliceerd netwerk van nauwe straatjes verbonden via kleine pleintjes. We eindigen echter op de Place Gambetta `watching the world go by Woensdag 10 augustus

Markt in Vannes. Ons was al verteld dat de markt zeer de moeite waard is. Dus gaan we al vroeg, vóór de toeristen naar de markt. De markt is inderdaad zeer uitgebreid en een van de grootste in de regio. Meestal kopen we niks, maar het is altijd weer een leuke ervaring om fransen te observeren die de getoonde waren zeer kritisch beoordelen, waarbij behalve de ogen ook de neus en de vingers een rol spelen

Donderdag 11 augustus

Verlaten de Golf de Morbihan en varen met een mooi bakstag windje naar La Trinité sur Mer

Vrijdag 12 augustus

We blijven een dag om allerlei onderhoudsklussen uit te voeren. s' Ochtends wanneer ik een baguette en een krantje koop valt mij in enkele cafeetjes het grote gehalte "BCBG" op. Met een croissantje, een kopje koffie en een krant worden daar de dagelijkse gebeurtenissen doorgenomen in een uitermate ontspannen sfeer. Het zijn van die typen die horen in de tijd dat La Trinité nog het zeilmekka van de westkust van Frankrijk was. Nu hebben de havens in La Rochelle en Les Sables d'Olonne deze rol grotendeels overgenomen.

Zaterdag 13 augustus

Varen weer naar La Crouesty waar we tegen borreltijd Martijn en Hort aan boord ontvangen. Na de mosselmaaltijd nemen we tot in de kleine uurtjes de hele wereld door. Spreken af om de volgende dag met hen naar de Golf de Morbihan te gaan.

Zondag 14 augustus

Het dejeuner, een door Marijke voortreffelijk klaargemaakte salade, nuttigen we met een koel glas witte wijn voor anker liggend bij Port Navalo. Tegen vieren zijn we weer in La Crouesty en nemen we afscheid van Martijn en Hort, die hun tocht over land weer voortzetten.

Maandag 15 augustus

We vertrekken naar Belle Île. Het is bloedheet en er is nauwelijks wind. Na de Passage de Teignhouse besluiten we vanwege de hitte niet naar Le Palais te gaan maar naar Port Sauzon en daar een ankerboei buiten de haven op te pikken. Wanneer we aankomen zijn er nog boeitjes vrij. Na een half uur vaart de havenmeester langs en vraagt ons nog een extra tros aan te brengen omdat het 's avonds noordwest 4 wordt. We doen dat en gaan vervolgens naar Hôtel du Phare waar we op het terras een biertje nemen. Wanneer we weer aan boord gaan is het nog steeds windstil en zijn alle boeien bezet en is de haven vol. 's Avonds om 22.30 uur wanneer we onze kooi opzoeken is de wind al toegenomen en bereiden we ons voor op een onrustige nacht. Tegen 24.00 uur zijn we beiden klaar wakker. Ik ga aan dek controleer de trossen, maar kan daarna niet meer slapen. Sindsdien gaat het steeds harder waaien. De door de wind veroorzaakte golven hebben een andere richting dan de swell. Het gevolg is dat we

het steeds harder waaien. De door de wind veroorzaakte golven hebben een andere richting dan de swell. Het gevolg is dat we behoorlijk tekeer gaan en zelfs Marijke de slaap niet meer kan vatten. Ik ga regelmatig poolshoogte nemen en zie ook op andere schepen voortdurend mensen in de cockpit en aan dek. Om 04.00 uur komt er massief water over het voordek en wordt de ankerboei door de golven tot boven de preek stoel opgetild om vervolgens weer uit het zicht te verdwijnen. We hebben de trossen wat gevierd, maar niet teveel omdat ze anders onder het anker blijven haken. We hebben de trossen wat langer gezet zodat de boei niet in aanraking komt met het schip.

Dinsdag 16 augustus

Wanneer de weersvoorspelling van 08.00 uur geen weersverbetering geeft, nog steeds NW 4/5 en de swell ook niet is afgenomen, besluiten we te vertrekken richting Baie de Quiberon. We maken beide trossen achtereenvolgens los en Marijke manoeuvreert de "TROMP" tussen de andere schepen door naar open zee. We besluiten op de motor te varen omdat we geen zin hebben om tegen de wind in te kruisen. Wanneer we na een klein uur de Teignhouse Passage invaren, gaat Marijke even naar binnen en ziet tot haar schrik dat er water in de boot staat. Denk in eerste instantie dat het komt door lekkage van overkomend water door het luik. Wanneer we ook water langs de randen van de vloer naar boven zien komen open ik een van de vloerdelen. Tot onze ontzetting zien we dat alles onder water staat inclusief de twee boord accu's, die overigens nog wel functioneren. Omdat we niet weten waar het lek zit sturen we via de marifoon een noodsignaal uit dat door Cross Etel wordt beantwoord. We geven onze positie door, de situatie aan boord, aantal personen enz. enz. Intussen zijn we beide druk met hozen en pompen. Cross Etel meldt dat er een reddingsboot en een helikopter wordt ingezet. Intussen ga ik op zoek naar de oorzaak, hou de communicatie met Cross Etel gaande en bepaal onze positie aan de hand van peilingen op de merktekens in de Passage. Aanvankelijk ziet het er niet naar uit dat het waterpeil in de boot zakt, we maken enorme schuivers omdat we dwars op de golven komen te liggen. Wanneer ik alle afsluiters en huiddoorvoeren gecontroleerd heb en niets heb gevonden haal ik het trapje weg om in de motorruimte te kijken. Ook zonder te kijken weet ik dat het daar goed fout zat. Het water spuit in alle richtingen door de motorruimte. Het lijkt ergens uit het koelsysteem te komen. Na onze positie te hebben vastgesteld zetten we de motor af waarop ik een dun straaltje water zie lopen uit de rubberslang die onderdeel uitmaakt van het anti-hevelsysteem. Ik geef door aan Cross Etel wat de oorzaak is en dat er geen direct gevaar is voor ons en dat we geen helikopter nodig hebben. Zij antwoorden dat ze een in de nabijheid varende visser hebben gevraagd om een sleepverbinding met ons tot stand te brengen om te voorkomen dat we op ondiepten en rotsen geraken, die aan zich aan weerszijde van de Passage bevinden. Ook vaart de fast ferry "Port Breton" rondjes om ons heen om eventueel assistentie te verlenen. Nu we de oorzaak kennen en na stug doorhozen en pompen het niveau van het water onder de accu's hebben gekregen informeren we Cross Etel over de situatie. Zij melden dat de reddingsboot over 10 minuten bij ons is. Intussen varen er al wel twee kleine reddingsboten om ons heen. Een daarvan heeft een duiker aan boord die al voorbereidingen treft om te water te gaan om het onderwaterschip en de schroefas te controleren. Het lukt me om over te brengen dat het niet nodig is, waarna hij volgens ons enigszins teleurgesteld zijn duikpak weer uittrekt. Wanneer de reddingsboot arriveert, maakt de visser los en wordt er een sleeplijn over gebracht vanaf de reddingboot. Intussen is het een drukte van jewelste geworden op het noodkanaal 16. Iedereen kletst door elkaar heen en het gaat allemaal over ons. De schipper van de reddingboot meldt dat hij ons naar Port Halebou gaat brengen. Ik vraag of hij ons naar La Trinité sur Mer wil slepen omdat daar meer kans is op adequate technische hulp. Na overleg met Cross Etel gaat hij akkoord. Hij begint te trekken en na ruim een uur liggen we afgemeerd bij de schepenlift in de Marina van La Trinité sur Mer. Wij bedanken de schipper en zijn bemanning en drinken een biertje met hen. Na de administratieve afhandeling, een rekening van €850, laten we nog €40 achter voor de bemanning. Leg de havenmeester vervolgens uit dat wij geen schepenlift nodig hebben, waarna hij ons naar een box sleept aan de visitor's ponton. We hadden toen verschrikkelijk zin in een biertje, waarvan we er direct meerdere tot ons hebben genomen. Heb daarna een monteur van de Volvo Penta dealer bereid gevonden om langs te komen. We hadden ons al voorbereid op een dure reparatie en een lange wachttijd, gezien onze ervaring met de lekkage in het koelsysteem eerder deze vakantie, begin juli in Brest. Het viel echter mee. Hij knipte een stukje van de rubberslang en verbond deze weer aan het koelwatersysteem. Dat is dus een dikke meevaller. Alles overziend kunnen we vaststellen dat we niet in paniek zijn geraakt en dat we redelijk volgens het boekje hebben gehandeld, maar dat de communicatie in het Frans en Engels via de marifoon niet altijd even vlot verloopt. Wat helpt is om zelf vooral langzaam en duidelijk te praten, de andere kant neemt dat dan over. We zijn s' avonds al vroeg na 40 uur zonder slaap als een blok in slaap gevallen.

Woensdag 17 augustus

Blijven in La Trinité sur Mer.

Donderdag 18 augustus

Vertrekken weer naar de Golf de Morbihan. Met een noorden wind zeilen we al kruisend de ingang in. Het is wel oppassen met 7 knopen stroom mee. Wanneer we in de smalle passage tussen de Iles Gavrinus en Erlanning in een draaikolk 360 graden ronddraaien zonder dat we daar iets aan kunnen doen vinden we het welletjes en starten de motor. We gaan voor anker aan de zuidkant van Port Touloungdag. Tegen 17.00 uur gaan we anker op en varen naar Port Arradon waar we een ankerboeijte oppikken. Ga met de dinghy naar de wal en zie dat er op een brasserie na er niets te beleven is. Drinken daar tegen borreltijd een biertje waarna we aan boord eten. De kosten van een nacht aan een boeijte liggen bedragen €28. Dat doen we dus niet meer!

Vrijdag 19 augustus

Gaan weer naar Vannes. Worden s' avonds uitgenodigd voor de borrel door Richard en Lucy die varen op de Carnicher, een Altena 56, een schitterend product van de Nederlandse jachtbouw.

Zaterdag 20 augustus

Het toenemend gevoel dat we nu toch echt nog iets aan het lakwerk moet doen brengt ons tot daden. Schuurpapier, schrapers, verduuners en lak worden aan dek gebracht en het werk kan beginnen. Aan het eind van de dag is het grootste deel van de opbouw gelakt met een iets donkerder kleur, waardoor de in de loop der tijd ontstane kleurverschillen bijna helemaal wegvallen. Het schuren en lakken vanuit een smal gangboord vergt veel van rug, knieën en armen, zeker op onze leeftijd. Echter de complimenten en "thumbs up" van de wal geven ons toch een goed gevoel en verzachten de spierpijn die zich de volgende dag manifesteert.

Zondag 21 augustus

Blijven nog een dag in Vannes, omdat de ex hurricane Irene die, naar wij in de krant lezen, een einde heeft gemaakt aan de korte opleving van de zomer in Nederland, ook bij ons heel veel wind brengt. Hoewel het geen ideale omstandigheden zijn zetten we onze lakwerkzaamheden stug door.

Maandag 22 augustus

Verlaten Vannes. Wanneer we door de sluis zijn en meer op open water komen is het daar potdicht van de mist. We pikken daarom bij Ile de Boedig een ankerboeijte op waar we ontbijten en wachten tot de mist optrekt. Dat gebeurt om een uur of 12.00 waarna we verder de Golf ingaan en uiteindelijk het anker uitgooien bij Cale de Pen Raz. Deze ankerplaats ligt beschut voor de noord en westen wind aan de zuidoost zijde van Ile d' Artz. We gaan s' avonds naar de wal en drinken op een terras in Le Bourg een biertje. Het plaatsje is de rust zelve. Na anderhalf uur hebben we het idee alle bewoners van het eiland gezien te hebben en krijgen we het gevoel erbij te horen. Gaan weer naar de boot. Waar het weer hard waait.

Dinsdag 23 augustus

's Ochtends nog even naar de wal voor een baguette en een krantje. Na de koffie vertrekken we. We zien nog enkele mooie ankerplaatsen, aantrekkelijk bij wind uit de zuidwest hoek zoals Pointe du Logo en Pointe de St. Nicolas. Aanvankelijk willen we naar La Grouesty. Wanneer we het weerbericht voor de volgende dag windkracht 7 geeft besluiten we met een mooi windje door te varen naar Piriac sur Mer. We komen te vroeg aan en gaan voor anker een halve mijl ten oosten van Grand Norven. Het waait inmiddels weer tegen de 20 knopen en het gaat behoorlijk te keer. Na anderhalf uur staat er voldoende water om Piriac in te kunnen varen. We meren af aan de visitors ponton. s' Nachts regent het langdurig en hard.

Woensdag 24 augustus

Het is een hele klus om de volgende ochtend de dinghy leeg te krijgen. Intussen is de wind in de voorspelde hoek gaan zitten en waait het in de haven langdurig meer dan 20 knopen. In de nacht neemt de wind snel af

Donderdag 25 augustus

Vertrekken na het ontbijt naar de rivier La Vilaine. De aanloop geeft geen problemen en het eerste deel is bijzonder mooi, met glooiende heuvels en rotspartijen waartussen hier en daar op strategische plekken de mooiste landhuizen zijn gelegen. Bij de Barrage d'Arzal moeten we wachten alvorens we de sluis kunnen invaren. We verbazen en vermaken ons over de manier waarop de Fransen een sluis invaren en afmeren. Op een gegeven moment moet een zeilboot naast ons afmeren. Wij staan klaar om te helpen waarbij ik een soort gordiaanse knoop krijg toegeworpen die ergens aan de boot vastzit en die ik maar moet zien te ontwarren terwijl de bemanning staat te kijken hoe ik dat doe. Marijke krijgt aan de voorkant een lijn toegeworpen met een soort musketon (haak) eraan. Uiteindelijk ligt de boot vast, maar je wilt niet weten hoe. Wanneer we zijn geschut meren we af om te tanken. Aangezien de motor nogal rookt (waterdamp), controleren we de wierbak. Die is schoon, waarop ik de inlaat losmaak bij de wierbak en met een speciaal daarvoor gemaakt aluminium buisje de leiding doorstoot en voel dat er iets inzit dat ik er na een paar keer stevig drukken er uit krijg. De zaak weer gemonteerd en wanneer we verder varen blijkt het euvel verholpen. We komen langs La Roche Bernard en vervolgens langs Foleux. Tot daartoe varen we tussen soms loodrecht omhoog rijzende rotspartijen waartussen enkele kastelen zijn gelegen. Daarna wordt het land vlakker, met zwart bont vee en grazige weiden. Soms heb je het idee dat je na de volgende bocht Woudsend binnen vaart. Na 20,5 mijl komen we aan in Redon waar we in de haven afmeren. Onze eerste indruk is teleurstellend.

Vrijdag 26 augustus

's Ochtends gaan we het stadje in om voor het weekend te foerageren. Het centrum valt ons toch wel mee. Het was vroeger een welvarende haven wat aan de gebouwen langs de haven nog te zien is. Het is jammer dat er met die gebouwen tot nu toe niets in de nautische sfeer gedaan is, waardoor het een dooie boel is. Besluiten in de loop van de ochtend te vertrekken en komen om 16.00 uur aan in Foleux. Meren daar af, waarna ik mij met de dinghy naar de overkant begeef. Hier ligt het bedrijf Multi Nautique wat ons zowel door Nederlanders als door Engelsen is aangeprezen als een uitstekende plek om de boot te laten overwinteren. Ik spreek de eigenaar Yves Robino op en regel met hem voor de 'TROMP' een plaats op de wal voor de winter van 2006/2007.

Zaterdag 27 augustus

Varen de laatste mijlen onder een lekker zonnetje naar La Roche Bernard waar de "TROMP" in het water zal overwinteren. Het is een charmant stadje met mooie oude huizen, gezellige pleintjes verbonden door smalle straatjes. In het oudste gedeelte, rondom de Place du Boufflay, zijn een twintigtal borden geplaatst die informatie geven over het cultureel erfgoed.

Zondag 28 augustus

Ruimen de boot op en wandelen door het stadje, lunchen, drinken 's avonds een biertje en eten daarna moules frites.

Maandag 29 augustus

Idem, maar wetend dat de volgende dag een eind komt aan een schitterende vakantie.

Dinsdag 1 september

Controleren de trossen en nemen met enige weemoed afscheid van de "TROMP". Vertrekken om 09.00 uur en komen zonder verdere bijzonderheden om 19.30 uur aan in Loosdrecht waar we na een drie maanden durende afwezigheid afmeren aan de Nieuw Loosdrechtsedijk 3f.

We kijken terug op een fantastische zeiltocht langs de westkust van Frankrijk. Wij hebben genoten van het zeilgebied, van de Fransen en het Franse leven. Het gezegde "Leven als God in Frankrijk" heeft voor ons een bijzondere betekenis gekregen.

Marijke en Hylke Tromp